

SESSIÓ PLENÀRIA NÚM. 17

La sessió s'obre a les dotze del migdia i onze minuts. Presideix el M. H. Sr. President del Parlament, acompanyat de tots els membres de la Mesa, la qual és assistida per l'Oficial Major i el lletrat Sr. Pau.

Al banc del Govern seu el M. H. Sr. President de la Generalitat, acompanyat dels H. Srs. Consellers d'Ensenyament, de Cultura, de Sanitat i Seguretat Social, de Política Territorial i Obres Públiques, d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, de Treball, de Justícia, d'Indústria i Energia, de Comerç, Consum i Turisme, i de Benestar Social.

Ordre del dia

Punt únic : Debat sobre l'Informe de l'any 1987 presentat pel Síndic de Greuges.

El Sr. PRESIDENT : Comença la sessió. (Pausa.) Se suspèn la sessió per cinc minuts.

(La sessió se suspèn a les dotze del migdia i dotze minuts i es reprèn a un quart d'una i nou minuts.)

El Sr. PRESIDENT : Es reprèn la sessió.

Aquesta sessió tindrà un únic punt de l'ordre del dia, la seqüència del qual es descabdellarà d'acord amb l'article 144.3 del Reglament, sobre la tramitació parlamentària de l'Informe anual del Síndic de Greuges. És convidat l'Honorable senyor Frederic Rahola i d'Espona, Síndic de Greuges, a baixar a la tribuna d'oradors i té la paraula per presentar un resum del seu Informe.

El Sr. SÍNDIC DE GREUGES (Frederic Rahola) : Molt Honorable President, honorables consellers i il·lustres senyores i senyors diputats, en presentar-me per primera vegada durant aquest Parlament, permetin-me que els expressi la meva més cordial felicitació per l'èxit aconseguit en les darreres eleccions i que els desitgi els millors encerts en la important responsabilitat d'aprovar les lleis que han de regir el nostre país.

Poc després de la seva elecció, la nostra institució els va fer arribar l'Informe corresponent a l'any 1987, objecte del debat d'avui. Aquest Informe, que va ser presentat al Parlament el mes de març proppassat, d'acord amb la nostra Llei, va coincidir amb el període pre-electoral de l'actual legislatura. Aquesta circumstància ha fet que es produeixi l'anomalia que, per primer cop en aquesta Cambra, la nostra institució informi sobre unes actuacions corresponents a l'anterior legislatura. Penso que, en circumstàncies semblants, seria aconsellable evitar aquesta asincronia.

El resultat d'aquests quatre anys i escaig de la posada en marxa de la institució ens ha afermat en el convenciment que el resultat ha estat útil i difícilment substituïble per altres mitjans tradicionals per resoldre amb agilitat i brevetat els problemes manifestats pels ciutadans que, en aquest temps, han recorregut a la nostra institució per discrepàncies amb les diferents administracions, manifestacions o queixes que, juntament amb els seus resultats, formen part de l'Informe que avui posem a la consideració de vostès.

Ens interessa fer observar que aquest Informe, respecte als anteriors, ha sofert una important modificació que afecta la

seva estructura. Aquestes modificacions són fruit d'una nova concepció que ha permès eliminar reiteracions i dogmatismes que, si bé en aquell context es feien necessaris, produïen, en canvi, una lectura poc amena i, per aquest motiu, apartaven l'administrat de la nostra experiència.

El que pretenem, en definitiva, és que, llegint-lo, el ciutadà descobreixi en aquest Informe unes situacions i resolucions de l'Administració que li serveixin de referència i guia per fer prevaler els drets que l'emparen en problemes similars.

Aquesta nova redacció no deixa de partir del seu objectiu principal, que és de ser útil als parlamentaris i a l'Administració perquè, per mitjà de la crítica i l'anàlisi que formulem, puguin copsar els defectes de procediment i les omissions que encara persisteixen i que hem procurat de reflectir en les queixes seleccionades en l'Informe.

Amb això pretenem que l'Administració es vagi corregint de les complicacions administratives inútils i esmeni els defectes d'estructura i les falses decisions dels problemes que li planteja l'administrat. En definitiva, hem pretès sortir de l'informe descriptiu per presentar un informe-debat, en el qual es fan ressaltar els problemes reveladors dels mals que afecten la nostra societat.

Atenint-nos, doncs, a les normes que hem establert, l'Informe que comentem es divideix en tres parts : a la primera s'inclou l'actuació de les diverses administracions seleccionades per matèries o grans blocs; la segona part correspon a les conclusions dels problemes detectats en les relacions de les administracions amb el Síndic de Greuges, on incorporem unes reflexions i suggeriments sobre qüestions que afecten l'Administració; en la tercera part figura el conjunt de dades estadístiques i documents de dret comparat que considerem imprescindibles per a la comprensió del nostre treball.

L'objecte bàsic del nostre comentari d'avui és el que constitueix la primera part de l'Informe, que ha estat dividida en set seccions. La primera és la secció de l'administració general, incloent en aquest apartat les queixes tramitades en relació amb totes aquelles situacions en què, per acció o omissió de l'Administració pública, el ciutadà ha sofert danys, lesió o indefensió, i no se li han ofert —o se li han negat obertament— els instruments legals necessaris per exercir els drets que l'ordenament jurídic li concedeix : el difícil rescabament dels perjudicis causats per l'Administració, les situacions d'inactivitat administrativa, la manca d'informació a les traves injustificades per obtenir-ne, a part la utilització de la via de fet, són alguns dels aspectes que s'analitzen en aquest apartat com a causes més directes del descontentament dels administrats.

La segona és la secció d'ordenació del territori, on estudiem les queixes que, essent competència de diferents administracions, configuren el medi en què es desenvolupen les activitats ciutadanes, i hi tractem, doncs, problemes relatius a l'urbanisme, les activitats classificades, el medi natural, les obres públiques i l'habitatge, qualsevol que sigui l'administració afectada.

La tercera és la secció tributària, on s'agrupen totes les queixes que fan referència als conflictes entre l'administració i els contribuents, sense considerar quina ha estat l'administració afectada pel conflicte. Val a dir que també, com en exercicis anteriors, els tributs locals han suscitat el major nombre de queixes d'aquesta àrea, però en relació amb l'aspecte de la capacitat econòmica del contribuent i la manca de garanties que

suposa per al ciutadà un procediment tributari defectuós.

La quarta és la secció de sanitat i consum, en què han estat incloses les queixes que fan referència als conflictes que es troben els ciutadans en matèria de sanitat i consum, especialment certs aspectes com emergències mèdiques, la responsabilitat sanitària, el rescabament de despeses, la reforma psiquiàtrica o els drets del consumidor.

La secció cinquena és la de pensions i serveis socials. La salvaguarda i garantia dels drets del ciutadà ha de ser exigida amb el màxim de rigor quan el titular dels drets o el destinatari del benefici formen part dels sectors socials més desvalguts. En aquest apartat acollim les queixes promogudes per aquests ciutadans exclosos de la societat del benestar.

La secció sisena correspon a ensenyament i cultura. Arran de les queixes rebudes en matèria educativa, hi ha diversos aspectes que han suscitat l'atenció del Síndic. Així, l'educació especial i la previsió de vacants de professorat són, entre d'altres, els assumptes que tramitem dins d'aquesta secció. També hi han estat inclosos els aspectes relatius a normalització lingüística.

Finalment, la setena secció és la dedicada a justícia i treball. El ciutadà es troba indefens davant les disfuncions i les irregularitats de l'Administració de Justícia. Malgrat la manca de competències en aquesta matèria, hem recollit algunes de les queixes promogudes en aquest sentit, incloent-hi també les queixes relacionades amb la protecció i tutela de menors, serveis penitenciaris i de rehabilitació i altres relatives a qüestions competencials de la Generalitat en matèria de justícia i treball.

Congruentment amb aquest sistema de tractament de les queixes, en les conclusions valorem també els mètodes i l'Administració en conjunt, que conformen la segona part de l'Informe. Aquesta òptica s'ha vist afavorida pel fet que, en opinió nostra, totes les administracions, grans i petites, autonòmiques i locals, independentment de la força política que ha rebut la responsabilitat de dirigir-les, tenen problemes semblants, i a totes són aplicables les conclusions d'aquest Informe.

S'analitzen també aquí els mètodes i els procediments referents a problemes econòmic-patrimonials i, finalment, els relatius a la prestació de serveis.

Les conclusions finalitzen amb els problemes que hem observat en referència a l'activitat de programació i planificació de les nostres administracions. Les recollim en un intent d'aprofundir en les indubtables conseqüències que se'n deriven per als ciutadans.

Per acabar, fem un recull de reflexions o normes elementals que creiem que han de determinar el capteniment dels nostres poders públics. Les estadístiques, confeccionades amb l'ajut del suport informàtic amb què comptem i presentades en forma de gràfics, reproduïxen totes les dades i els aspectes quantitatius de l'activitat de la Institució i les seves relacions amb els ciutadans. També hem inclòs en aquest apartat les activitats institucionals no circumscrites estrictament al tractament de la queixa, amb indicació de les relacions amb aquest Parlament, amb el Defensor del Poble i amb els comissionats autonòmics anàlegs i la presència de la Institució en els mitjans de comunicació. A tots ells, per la inestimable ajuda i col·laboració, nascudes de la cooperació i del treball conjunt, i per la discussió i la superació de dificultats, donem sincerament les gràcies.

Fet aquest resum metodològic del nostre Informe, voldria dedicar l'última part d'aquesta intervenció a fer ressaltar alguns aspectes substantius que es reflecteixen a les conclusions, entre els quals destaquem qüestions econòmic-patrimonials, jurídic-administratives i les corresponents al Síndic com a col·laborador de l'Administració.

Sovint hem de denunciar una no infreqüent arbitrietat, disfressada amb vestits de correcció, fins i tot del rigor en el procediment que, com per exemple, en el cas d'una corporació local que, al mateix temps que destina quantitats importants a despeses sumptuàries, invoca determinats articles de la llei per demorar en cinc anualitats el pagament d'una indemnització de 600.000 pessetes a un treballador. En opinió nostra, una tal actuació no deixa de constituir una decisió arbitrària i poc correcta.

Hem constatat també la diferència de tracte que dispensen les nostres administracions als crèdits a favor seu que ha de satisfer el contribuent i els deutes i les obligacions que, per diferents conceptes, han d'assumir elles mateixes. És pot mal adduir que aquest diferent tractament és imposat per la legislació vigent, que estableix tota mena de cauteles a les despeses públiques i en el control dels actes de reconeixement d'obligacions econòmiques. No obstant això, creiem que, al marge d'aquest element normatiu, s'ha generat tot un plegat de conductes i hàbits que no tenen res a veure amb la normativa general i que compelleixen el ciutadà a un paper de pagador diligent i cobrador pacient.

Sovint, en el transcurs del nostre mandat, hem rebut diversos escrits que posaven de manifest els freqüents problemes de violació dels drets humans, que afecten des dels infants als vells del nostre país, i també molts estrangers que, per deficiències d'estructura en l'aplicació de la Llei d'Estrangeria, han tingut problemes en la tramitació dels expedients de residència o d'expulsió.

Sovint hem observat també l'existència de persones o col·lectius que viuen en situacions de deficient salubritat, en condicions indescriptibles d'habitatge, que reclamen la urgent construcció d'habitatges de promoció pública, a fi que el dret proclamat per la Constitució sigui una realitat. Moltes d'aquestes situacions són de difícil solució, ja que sofreixen la incoherència de l'Administració, que, tot i dictant disposicions per paliar aquests problemes, sovint no les porta a terme, i al·lega que no disposa de mitjans suficients per resoldre aquestes persistents degradacions dels marginats, encara que, al nostre entendre, en molts casos s'hi podria posar remei modificant prioritats pressupostàries.

Sovint hem de recordar la situació de massificació a les presons, a les quals estan sotmesos molts interns en un establiment on aquesta massificació constitueix violència per ella mateixa, i sobretot pels mateixos interns. Tot i reconèixer l'esforç que fa la Conselleria de Justícia per millorar les condicions d'estada dels interns d'acord amb la llei, hi ha encara mancances, com és el cas dels interns que pateixen desequilibris mentals i que no tenen un centre adequat per al seu tractament.

Sovint ens trobem en situacions de desencís del ciutadà davant l'aplicació de determinades lleis i normes dictades aparentment amb unes intencions, però que donen resultats diferents a la seva finalitat. Tal és el cas de l'aplicació de la Llei 18/84 d'aquest Parlament, sobre el personal eventual, contra-

etat i interí al servei de la Generalitat en el període del 1939. Molts d'ells es varen haver d'exiliar i, en conseqüència, varen perdre el lloc de treball. Alguns, també, la nacionalitat espanyola, i molts, la residència. En aquestes circumstàncies, no poden acollir-se als beneficis d'aquesta Llei. Entenem que aquests ciutadans, que no han vist reconeguts els mateixos o semblants drets i beneficis que la normativa sobre amnistia havia establert, tenen dret a demanar una aplicació més flexible i extensiva dels preceptes de l'esmentada Llei i reglament, d'acord amb els principis que van inspirar aquesta normativa i amb els criteris del seu preàmbul.

La manca d'una protecció social unitària en els sistemes de seguretat social espanyols han fet convergir els esforços cap a un model més universalista i unitari en les obligacions i cotitzacions, però no en la protecció. N'és un exemple el règim especial dels treballadors autònoms, col·lectiu que s'ha vist contínuament discriminat quant a l'acció protectora. Pel que fa a la pensió de jubilació, la interpretació que fan l'INSS i el Tribunal Central de Treball de la normativa vigent ha estat objecte de moltes queixes, perquè no es reconeixia vàlida a les cotitzacions corresponents a períodes anteriors a l'alta, abonades amb recàrrec i a requeriment de l'entitat gestora. Precisament, en coordinació amb el Defensor del Poble, hem recomanat des de l'any 1984 un canvi en la normativa vigent perquè s'adeqüi la situació d'aquests eventuals pensionistes a la doctrina dels actes propis, com ho han declarat diverses magistratures de treball i també una sentència del Tribunal Suprem, que invoquen els principis rectoris conformats en els articles 41 i 50 de la Constitució.

Un altre dels aspectes que creiem necessari indicar és l'exercici del control de l'Administració per part del Síndic. La situació a Catalunya, com es desprèn de l'Informe, i en relació amb el sistema i les realitats administratives, no es pas diferent a la resta dels Estats europeus. Hi ha amplis àmbits d'actuació administrativa que resulten tècnicament incontrolables pels sistemes tradicionals, fonamentalment pels tribunals de justícia. Això fa necessària, com en uns altres països, l'existència d'una institució com el Síndic de Greuges o l'*ombudsman*. En primer lloc, cal referir-nos a l'aspecte individual del problema, en què, per l'escassa entitat de la controvèrsia o per les condicions personals del ciutadà, el recurs contenciós es manifesta inviable per costós i lent.

També hem de fer esment de l'acte d'abast general, en què, pels terminis que han de tenir efecte per al sector de la població a qui va dirigit o per altres circumstàncies, l'Administració que els dicta sap d'antuvi que no estarà subjecta a cap control o que, en cas contrari, el resultat del control serà *a posteriori* i, per tant, del tot ineficaç.

El control d'aquests actes administratius, l'hem realitzat mantenint un constant diàleg amb els poders públics, amb l'Administració de la Generalitat i amb els ens locals de Catalunya. Així mateix, hem considerat un deure explicar al ciutadà i, en el cas oportú, justificar l'acció administrativa quan era correcta, i advertir també que certs principis no poden gaudir d'excepció. En tot moment ens hem esforçat, quan ho hem cregut escaient, a reconsiderar els punts de vista del ciutadà amb els de l'Administració, col·laborant estretament amb ella quan hi hem estat requerits. Assolir aquest objectiu és, al nostre entendre, el que més justifica l'existència del Síndic de

Greuges. I, abans d'acabar, permeteu-me dedicar uns mots d'agraïment a l'Excellentíssim Ajuntament de Barcelona i, en especial, al seu Alcalde, senyor Pasqual Maragall, que ha fet realitat el compromís de la reconstrucció i cessió per cinquanta anys de l'antiga residència del Marquès d'Alfarràs al Síndic de Greuges, que, en aquest nou emplaçament, pot desenvolupar una més eficaç i competent dedicació amb tots els seus col·laboradors, fet que permet donar una millor atenció als ciutadans.

Finalment, he de manifestar el meu reconeixement per l'esforç d'un reduït equip de dinou persones que han complert la seva tasca amb gran sentit de servei i de responsabilitat, sense la col·laboració de les quals no hauria estat possible la consolidació de la Institució que tinc l'honor de representar.

Molt agraït per la seva atenció.

El Sr. PRESIDENT : Moltes gràcies, Honorable Síndic de Greuges. Ara el debat prosseguirà amb les intervencions dels representants dels grups parlamentaris. El temps de les intervencions serà d'un màxim de quinze minuts. L'ordre serà de menor a major; per consegüent, té la paraula el representant del Grup parlamentari Mixt, Il·lustre Diputat senyor Martín Toribio.

El Sr. MARTÍN : Molt Honorable President, Molt Honorable Síndic de Greuges, il·lustríssims senyores i senyors diputats, gran part de les meves paraules seran repetició de les exposades en Comissió, i això obeeix a dues raons : primera, reafirmació de les nostres idees; segona, esperar una resposta més àmplia de la que, amablement, ens va donar al seu dia el Molt Honorable Síndic de Greuges.

De l'exposició i la presentació fetes per l'Honorable Síndic de Greuges sobre la memòria de l'any 1987, els diputats del CDS volen fer les següents consideracions : en principi, de l'Informe es dedueix que l'any 1987 s'han rebut a la Sindicatura de Greuges 1.382 queixes, de les quals se n'han admès 900 i no se n'han admès 299, i n'han quedat en estudi 183; de les queixes admeses, estan resoltes i arxivades, 619; de les resoltes, no han estat favorables, 297, mentre que no s'han apreciat unes irregularitats en 255 queixes, i n'han desistit 54, i les recomanacions no ateses han estat 13. En resum, això fa que de 1.382 queixes rebudes, n'hagin estat resoltes favorablement 297, constatant una actuació irregular de l'Administració.

Davant d'aquest percentatge, hauríem de pensar que : a) o bé el ciutadà té simplement la impressió que l'Administració no vetlla pels seus interessos, o b) o bé, malgrat que l'Administració actua de forma correcta des d'un punt de vista legal, hi ha un perjudici per al ciutadà.

Així, doncs, sembla adequat el que el Síndic manifesta en les seves conclusions —i fa uns moments ens ho ha repetit—, quant al procediment de l'Administració, ja que en ocasions l'arbitrarietat es disfressa amb el vestit de la correcció i fins i tot amb el rigor del procediment. Per exemple, si una corporació local desestima quantitats importants a despeses voluntàries i, al mateix temps, invoca determinats articles de la llei per demorar cinc anualitats en el pagament d'una indemnització a un treballador, fixada en una sentència, no deixa de constituir una passió arbitrària.

Els tràmits de la informació pública, sobretot en matèria urbanística, són pràcticament inoperants, quan des de l'Administració són vistos més com un tràmit que la llei ordena que

no pas com una ocasió per enriquir amb suggeriments noves dades o alternatives. També, a vegades, les aprovacions definitives de la Generalitat introdueixen tals recomanacions i modificacions amb tant detall que fan dubtar de l'autonomia municipal atorgada a les corporacions locals per la normativa urbanística vigent.

És important el que assenyalava el Síndic de Greuges en el seu informe sobre el que bona part de les resolucions administratives es fonamenten en informes, perícies o constatacions dels tècnics que formen part de la mateixa estructura administrativa, i és només en un procediment judicial quan el ciutadà pot aportar informes o criteris contradictoris, sense que això sigui admès en la tramitació purament administrativa. En aquest cas, l'administrat ho té francament difícil si vol demostrar a l'Administració que les coses no són el que els seus tècnics diuen que són. Seria, doncs, important que l'Administració acceptés la iniciativa aprovatòria dels particulars i acceptar-la com a col·laboració en la tasca administrativa; per exemple, temes d'activitats molestes, minusvalideses, responsabilitats de les companyies elèctriques, etcètera.

També, a voltes, l'Administració actua de manera diferent quan es tracta de les diferents posicions en què es troba davant d'un deute tributari, d'un administrat o quan és el deutor de l'administrat. Ens consta també que el principi constitucional establert a l'article 103 de la Constitució —i m'estalvio llegir-lo aquest article als il·lustres senyors diputats— no es compleix, quant a la prestació del servei, ja que es detecta una gran distància entre les paraules i els fets, entre normes i realitzacions en les nostres administracions públiques. Les normes neixen ja sense efecte, perquè la realització o les exigències que estableixen manquen del suport econòmic necessari, la qual cosa comporta una frustració i impotència del ciutadà i desconfiança en l'ordenament jurídic.

D'aquest panorama, en principi, sembla adequat el que planteja el Síndic en les seves reflexions i els seus suggeriments, però jo voldria fer, a més, una altra reflexió, sense que la figura del Síndic de Greuges en concret, i en general les figures de l'*ombudsman* hagin de comportar una gran estructura i burocràcia, que faria convertir-les en una justícia paral·lela. S'hauria de tenir en compte la major transcendència del paper que nosaltres posem entre cometes i en diem «conciliador». No és cap secret que l'Administració judicial es troba en un moment crític. La demanda de justícia ha augmentat en els darreres anys fins al punt de col·lapsar definitivament unes estructures judicials pensades per al segle XIX.

Aquesta situació, que afecta per igual totes les vessants de l'organització de justícia, és especialment delicada en el cas de la jurisdicció contenciosa-administrativa, que és la responsable de jutjar i controlar les administracions públiques. En efecte, a començament d'any, les audiències territorials tenien acumulats en les seves respectives sales més de 61.000 plets; aquesta càrrega de treball significa que, mantenint-se l'actual productivitat dels tribunals i sense que sorgissin noves demandes, serien necessaris més de tres anys per posar-se al dia. Cap Estat de dret pot permetre's el luxe de mantenir la jurisdicció que controla els poders públics en una situació tal, de col·lapse; a més, aquest estat de coses és tan perjudicial per als ciutadans que demanen la justícia com per a les administracions afectades; no en va, fins que no arriba la sentència, les resolucions

administratives impugnades es mantenen en una situació de provisionalitat que afecta la seva eficàcia.

La primera causa d'aquesta situació tan preocupant és l'augment brutal dels plets que els ciutadans interposen contra l'Administració. En el període comprès entre el 1971 i el 1987, el nombre de processos contenciosos-administratius ha augmentat d'un 400%. Contràriament, els recursos amb què compta aquesta jurisdicció s'han mantingut estables i només al final d'aquest període s'han començat a notar uns esforços dignes de mencionar. És evident que darrera l'espectacular augment de plets s'amaga una paral·lela i creixent insatisfacció dels ciutadans respecte a les administracions demandades; aquest és un fet que no pot ser ignorat. Aquest creixement —conflicte entre ciutadans i poder públic— no sembla, tanmateix, un fenomen que afecta només les administracions públiques o les institucions governades per una o altra força política; més aviat es tracta d'un fenomen general, de caràcter més cultural que estrictament polític, que afecta tant el poder executiu com el legislatiu, i tot el mateix poder judicial.

En efecte, també les decisions dels parlaments i les dels jutges i tribunals pateixen una puixant contestació social, expressada mitjançant la impugnació jurídica de les seves respectives resolucions. Així, i pel que fa referència al poder legislatiu, només s'ha d'observar el nombre de plets —indistintament— contra les lleis estatals i autonòmiques, entre els diversos poders de l'Estat i el desbordament de la tasca del Tribunal Constitucional per advertir que estem davant d'una situació anormal, de conflictivitat innecessàriament alta. Aquest refredament no només perjudica l'autor de la llei qüestionada, sinó que afecta també la societat civil, que s'ha d'esperar fins que s'apliquin disposicions, que a vegades són urgents, o que ha de suportar la inseguretat i les modificacions de lleis ja consolidades.

Atès que les queixes presentades es refereixen en un 24,33% a l'Administració local, i a l'objecte que el ciutadà pugui sentir-se més a prop del «conciliador», el nostre Grup ha proposat en diverses ciutats —i recentment fent recomanacions als membres d'un Consell Comarcal— la creació de la figura de l'*ombudsman* local, per tal que el ciutadà pugui trobar més a prop el conciliador, sense haver d'anar a un plet costós i llarg, que pugui intercedir pels seus interessos.

L'exemple en dret comparat de l'*ombudsman* per a l'Administració local el trobem al Nord d'Irlanda, Escòcia, Gal·les, la Haia i Rotterdam, que tenen un *ombudsman* local; a Suècia, hi ha *ombudsman* especialistes; a Suïssa, un *ombudsman* a la ciutat de Zuric. Reforça la nostra posició la deducció que es fa de l'Informe del Síndic en el sentit que han estat resoltes les queixes que ha significat, en un cert sentit, una actuació quasi personal, d'autoritat a autoritat, actualment com a conciliador, mentre que no s'han atès les recomanacions escrites, podent-ne dir: «utilitzant la via democràtica» per aquesta impressió de rebre un escrit pensant que es tracta d'una altra Administració.

Finalment, unes consideracions que reforcen que el nostre grup proposi aquesta figura. Abocats en un desenvolupament que es veu inevitable en els Estats i en ells, les grans ciutats, s'han compromès en una via de l'Estat actiu i sembla haver-se deixat enganxar en una xarxa densa de finalitats i d'objectius a assolir. Les esperances de l'home d'avui i els problemes inherents a la vida actual troben la solució en els mitjans de què

l'Estat disposa, a la llarga; acaba per impregnar-se a la vida de les democràcies constitucionals. La política i l'Administració miren d'obtenir el favor dels ciutadans subministrant —com més millor— prestacions a través de les activitats de la via pública, tot desenvolupant activitats públiques que tenen com a conseqüència la ingerència sempre més incisiva de l'Administració en la vida dels particulars. En la quasi totalitat de les situacions de la vida, l'Administració es presenta com a amiga i amb la màxima assistència al ciutadà. Confrontant amb els poders de l'Administració, el ciutadà se sent decebut i estranyat. Consta que aquesta última no és, en cap aspecte, ni tan humana ni tan sensible de com ell la imaginava.

Davant dels poders de l'Administració i els seus grans nombres de prescripcions, el ciutadà es troba indefens; en comptes del concepte i les regles simples s'enfronta a unes maneres de pensar científico-tècniques que tan sols els especialistes semblen entendre. El ciutadà pensava adreçar-se als treballadors —fets de carn i ossos— i només troba fredes estacions i llacunes, on el seu enteniment es perd; en molts casos, no arriba a entendre l'Administració, i llavors, per a ell, el funcionari és com un rei; la desconfiança s'apropia d'ell; l'Administració moderna utilitza un llenguatge que no comprèn i, en últim terme, alguns es pregunten si a l'Administració passen coses que no haurien d'existir. El ciutadà no troba un alt competent per ajudar-lo; s'allunya i es desinteressa de la vida pública per refugiar-se en el silenci.

En realitat, el futur de la llibertat dels ciutadans d'un Estat modern decideix el seu dret de participació en les activitats administratives, perquè la conjuntura exigeix sempre més eficàcia per part de l'Administració. Aquesta darrera s'esforça considerablement i esdevé sempre més impenetrable per a la comunitat dels mortals i es ressent del seu handicap i té sempre avantatges en les dificultats de manca de coneixement o ajuts per fer valer els seus drets.

Moltes gràcies per la vostra part; res més. Gràcies, Molt Honorable Síndic pel seu informe. Gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT : Gràcies, senyor Martín Toribio. Pel Grup parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, té la paraula l'Il·lustre Diputat senyor Colom.

El Sr. COLOM : Molt Honorable senyor President, il·lustres senyores i senyors diputats, l'any que commemorem el 40è aniversari de la declaració universal dels drets de l'home, font d'inspiració de la figura del Síndic de Greuges i de l'*ombudsman* que en diferents estats europeus existeixen, el nostre Grup parlamentari valora positivament l'Informe i, per tant, la tasca realitzada pel Síndic de Greuges i pel seu equip de col·laboradors, malgrat, això sí, els pocs recursos que té atorgats, i malgrat, sobretot, la supeditació competencial en molts terrenys que la figura del Síndic de Greuges té, en relació amb la figura estatal del Defensor del Pueblo. L'Informe és un informe-radiografia de les inquietuds i dels problemes que afecten sovint dones i homes de Catalunya, que se senten indefensos davant les seves administracions. El nostre Grup parlamentari comparteix les inquietuds assenyalades en l'Informe i en vol remarcar unes quantes, les següents.

En primer lloc, l'excessiva burocratització dels poders públics en detriment d'un servei útil i proper al ciutadà. Un altre, sovint la manca d'informació dels drets que tenen els ciutadans per impugnar qualsevol resolució administrativa que els afecti,

o bé, la poca preocupació pels perills, per l'entorn i per la qualitat de vida que susciten determinades obres públiques i determinats serveis. O bé la manca d'interès de les administracions davant del paper mitjàncer que ofereix el Síndic de Greuges.

Hi ha dos temes precisos que també preocupen en l'Informe la Sindicatura de Greuges i que compartim : la disbauxa de competències en la protecció dels menors i el poc control sobre mètodes d'actuació en determinats centres. O bé la despreocupació per afrontar urgentment les conseqüències socials que impliquen malalties incurables, com és el cas de la Síndrome d'Immunodeficiència Adquirida. Ens preocupa l'aparició d'alguns símptomes d'intolerància, àdhuc de racisme, fins i tot, en alguna administració local i, precisament per això, de nou la figura del Síndic de Greuges és —creiem— transcendental per avançar en la convivència en el nostre país.

Ens preocupa però, especialment, que els ciutadans que segur que necessiten més l'actuació decidida de la figura del Síndic de Greuges —i em refereixo als sectors més marginats de la nostra població— sovint ni tan sols coneixen l'existència mateixa d'aquesta institució. Entenem que cal potenciar i popularitzar més el Síndic de Greuges, cercant solucions imaginatives però útils, per aproximar-lo a les zones més depauperades del nostre país, aquelles zones que no s'ensenyen o que no s'hi pensa quan es prepara la Barcelona del 92; o aquelles zones on no arriben les dubtoses i segur electoralistes oficines de benestar social. Això vol dir més recursos per al Síndic de Greuges; això vol dir més capacitat d'autocrítica de les mateixes administracions; això vol dir, en definitiva, voluntat política.

Tornem a insistir-hi, i tant de bo aquest any que comença —que començarà— es compleixi : una reivindicació ja sentida en anteriors ocasions i per part de diferents grups parlamentaris —també del nostre— és i ens referim a la creació d'un adjunt o almenys d'un assessor d'àrea del Síndic de Greuges, defensor dels drets dels infants. La Llei del Pressupost de la Generalitat ha d'establir, en cas de crear-se, òbviament, la previsió pressupostària per al seu funcionament, i una altra proposta que ens sembla important de fer, també, és la creació d'un adjunt o —torno a dir-ho— d'un assessor d'àrea que s'ocupi, específicament, dels drets de les minories ètniques i/o nacionals que viuen a Catalunya; sectors socials privats de tots els drets, sense una institució on recórrer en defensa dels seus drets a la dignitat, al treball, a l'habitatge digne, a preservar els seus orígens culturals, a garantir, en definitiva, la seva plena integració en la societat catalana. El Síndic —entenem— fóra un bon interlocutor per a aquesta població absolutament desassistida i marginada pels poders públics.

En definitiva, coincidim finalment, doncs, amb l'Informe del Síndic de Greuges, i hi coincidim dient que encara resta molt camí per tenir els nivells de protecció que es defineixen en la Declaració Universal dels Drets Humans i que garanteix o és garantida per la convenció europea per a la protecció dels drets humans i de les llibertats fonamentals. El Grup parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya continuarà —ben segur— col·laborant i, si cal, estimulament positivament —com el mateix Síndic en l'Informe desitja— aquesta institució en l'exercici de la seva missió.

Moltes gràcies, senyor President, senyores i senyors diputats.

El Sr. PRESIDENT : Gràcies, senyor Colom. Pel Grup par-

lamentari Popular, té la paraula la Il·lustre Diputada senyora Montserrat.

La Sra. MONTSERRAT : Senyor President, Honorable senyor Síndic —encara que en aquests moments no es troba aquí—, senyores i senyors diputats, em correspon fixar la posició del meu Grup parlamentari, del Grup d'Aliança Popular, en relació amb el quart informe que ens ha estat presentat, corresponent a 1987, per l'Honorable Síndic de Greuges. Aquest Informe és un document d'una extraordinària importància, que reflecteix els resultats molt precisos d'una radiografia del que és la societat catalana; de les relacions d'aquesta societat amb l'Administració i, fins i tot, de la mateixa Administració.

Per a nosaltres, el Grup parlamentari Popular, el balanç de l'actuació que es desprèn d'aquest Informe del Síndic de Greuges, pel que fa a l'últim exercici, és positiu i, com a tal, la nostra felicitació a la Sindicatura de Greuges per la seva dedicació tan personal com del seu equip de treball. El nostre Grup voldria distingir dues parts : els aspectes positius i els no tan positius.

Els aspectes positius que es desprenen d'aquest Informe són el fet que aquest any s'han incrementat les actuacions d'ofici —de 38 de l'any 86 ha passat a 48, aquest any 87—, l'anàlisi que s'ha dut a terme de la visió del ciutadà envers l'Administració; l'estudi de l'actuació de les administracions per matèries o grans blocs; la relació d'administracions afectades per les queixes dels ciutadans; les excel·lents relacions amb el Defensor del Pueblo, que han estat constants i fructíferes i dels fluids contactes amb autoritats polítiques, administratives i jurídiques; l'important pas d'haver signat el contracte de cessió i l'ús i la rehabilitació de la nova seu de l'antic Palau del Marquès d'Alfarràs, que, sens dubte, oferirà un bon servei al ciutadà i per dur a terme, amb millor eficàcia, la tasca de la Sindicatura; l'ampliació del sistema informàtic de la institució, que actualment té un gran nivell de prestació i ajudarà a poder col·laborar molt més i millor; la bona predisposició a donar a conèixer la institució a diversos col·lectius d'estudiants, tant d'EGB i BUP com universitaris, que amb la nova seu a ben segur s'incrementarà.

Els aspectes no tan positius són els que des d'un punt de vista global hem constatat a través d'aquest Informe, de què el nostre Grup parlamentari ja va fer esment l'any passat, i que no s'ha fet pràcticament res per corregir-los : la manca de publicitat dels treballs realitzats per la Sindicatura i de les resolucions d'expedient d'ofici, cosa que faria —si tingués publicitat— que la institució fos més coneguda pels ciutadans de Catalunya, que han de veure, sobretot, en el Síndic una figura que intenta preservar els drets i les llibertats fonamentals que com a ciutadans tenen reconeguts, tal com ho preveu la Llei 14/84 d'aquest Parlament.

Dir-li a l'Honorable senyor Síndic que, tot i que aquest any s'han incrementat el nombre de queixes en 1.382, que no són tampoc massa queixes, si tenim en compte els problemes que té la nostra societat; no és una xifra excessivament extraordinària. És cert que s'han incrementat en xifres absolutes els expedients d'ofici, però —com ja va dir el nostre Grup parlamentari l'any passat— continuem trobant baixa la xifra de quaranta-vuit expedients. Veiem en l'Informe que quasi el 50% de les queixes per àrees administratives són per a l'Administració local i de justícia, i que les queixes per departaments,

qui se'n porta la palma —dubtós o no— és Política Territorial i Obres Públiques. De les queixes rebudes, veiem dos col·lectius de ciutadans que destaquen més, que són les 234 queixes de jubilats, minusvàlids i parats, i les 115 queixes dels presos. Col·lectius que, per la seva situació més desfavorida en la societat, mereixen especial atenció per part del Síndic. Veiem en l'Informe que si no es posa remei ràpid al problema de la massificació —tal com molt bé he dit de les presons—, per més millores i inversions, no hi ha res a fer, i cada vegada més es deterioraran les condicions de vida dels reclusos, que també són ciutadans sotmesos a càstig, però membres de la societat. Especial atenció a les queixes dels minusvàlids, que, en molts casos, per excessiu rigor en l'aplicació de la política assistencial, es creen situacions injustes que l'Administració ha d'evitar. I també és preocupant la relació de les administracions locals o, fins i tot, de departaments concrets de la Generalitat amb el Síndic, perquè, si bé la creació i l'organització de la Sindicatura de Greuges va tenir lloc per Llei del Parlament el març del 84, malgrat això, encara hi ha administracions que, pel que es veu, no es consideren que tenen l'obligació de donar suport al Síndic, i és un deure del mateix rang que els previstos en altres normes i preceptes de l'ordenament jurídic. És preocupant la forma d'actuació de les nostres administracions, bastant allunyada dels principis establerts en l'article 103.1 de la Constitució. D'altra, són la manca de coordinació en la planificació d'objectius i de programes, instrument bàsic i imprescindible per al progrés i la millora de l'Administració; segons es desprèn de l'Informe del Síndic, és deficitària entre administracions regides per orientacions polítiques diferents i, fins i tot, entre òrgans d'una mateixa Administració, com molt bé descriu en els seus cinc exemples de descoordinació. El primer : cinc anys després de la Resolució 56/I, continua pendent el pla d'actuació del barri de la Mina; segon exemple : la vigilància i la inspecció respecte al compliment del Decret 100/84, de la suspensió de barreres arquitectòniques; exemple tercer : la política de subvencions a entitats privades d'assistència social; quart : les actuacions en matèria de menors, que continuen mancades d'una planificació, i cinquè : els problemes que derivaran de la futura Llei de Planta i Demarcació de l'Administració de Justícia.

Per acabar, jo diria que el nostre Grup parlamentari sempre estarà al costat de la Institució del Síndic de Greuges, i sempre estarà a favor de qualsevol tipus d'iniciativa que vagi en la línia que el Síndic de Greuges sigui una institució respectada i coneguda per part de tots els ciutadans. Però nosaltres demanàrem a la Institució del Síndic que incrementi el nombre d'actuacions d'ofici, i que tan aviat com li sigui possible creï un gabinet de premsa per donar-se a conèixer més i millor; que el Síndic actuï amb més fermesa amb les administracions públiques, davant l'obligació de donar-li suport —seria bo i convenient que l'Administració de la Generalitat, a través de la Conselleria de Governació, actués prop dels municipis per facilitar la comunicació entre les corporacions locals i la Institució del Síndic de Greuges. Nosaltres li demanàrem, al senyor Síndic, que fos molt ferm a l'hora d'exigir una adequada informació per part de l'Administració de la Generalitat i que, en cas contrari, ho posés en coneixement d'aquest Parlament, perquè ell és el comissionat, a aquests efectes, per tal d'aconseguir que el Parlament de Catalunya, a través dels seus grups

parlamentaris, pugui exigir les responsabilitats polítiques que corresponguin a la Generalitat de Catalunya i, especialment, al Consell Executiu.

Res més. Moltes gràcies, senyores i senyors diputats; gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT : Gràcies, senyora Montserrat. Pel Grup parlamentari d'Iniciativa per Catalunya, té la paraula el Diputat senyor Nualart.

El Sr. NUALART : Senyor President, senyores i senyors diputats, en primer lloc he de manifestar la meua satisfacció pel fet d'adreçar-me per primera vegada a aquesta Cambra, expressant el desig —espero que compartit per més senyores i senyors diputats— que en un temps no molt llunyà puguem comparèixer en un parlament plenament sobirà, amb participació de representants de tots els Països Catalans.

Dit això, em correspon de fixar la posició del meu Grup, Iniciativa per Catalunya, un cop escoltat l'Informe del Síndic de Greuges. L'Honorable senyor Frederic Rahola ens ha dit que aquest Informe no és un informe-descripció, com els anteriors, sinó un informe-debat; per tant, ens convida a reflexionar sobre la Institució i el comportament dels ciutadans i de l'Administració en relació amb aquella, i també sobre la situació d'oblit i, fins i tot, de rebuig, per part de la societat, envers alguns col·lectius. Cal fer una constatació —segurament sobrera—, i és que la Sindicatura de Greuges no té un poder coercitiu, i per això necessita la seva autoritat moral per tal de persuadir l'Administració, cosa que comporta el coneixement, per part de l'administrat, i el reconeixement, per part de l'Administració. La figura del Síndic ha d'ésser estimada pels ciutadans i respectada —i diria que temuda— pel poder, per tal que pugui complir la seva missió de defensar els drets humans i les llibertats públiques. Ha estat una constant del titular de la Institució —i també dels grups parlamentaris— l'interès per fer conèixer a la societat civil la mateixa Institució, però, tot i que s'ha produït un avenç en aquest aspecte, creiem que encara hi ha molt per fer, i no ho diem pel fet que no s'hagi incrementat el nombre de denúncies presentades, les quals tant de bo no existissin —la qual cosa voldria dir que els drets fonamentals i les llibertats públiques serien definitivament respectades—, sinó perquè una lectura acurada de l'Informe ens fa veure que hi ha molts col·lectius amb greus problemes que encara no han sol·licitat la seva intervenció.

No és suficient, però, el coneixement de l'existència de la Institució ni de la possibilitat d'acudir-hi, sinó que cal també conèixer la seva utilitat, o, el que és el mateix, que el ciutadà tingui la certesa moral que les queixes presentades al Síndic tindran una resposta objectiva, justa i ràpida per part de l'Administració. No és fàcil que els nostres mitjans de comunicació —i, en especial, la televisió catalana, que no fa ni un sol programa monogràfic sobre el Parlament— informin suficientment sobre aquesta Institució; per tant, seria de desitjar que d'ara endavant, si més no, altres mitjans públics se'n fessin ressò. D'altra banda, hem dit que cal un reconeixement per part de l'Administració de la importància de la figura del Síndic de Greuges en un Estat de dret, reconeixement que obliga a donar-li suport —i parlem d'una obligació, no d'una mera cortesia—, de manera que també els seus suggeriments i recomanacions siguin atesos com si d'un mandat d'obligat compliment es tractés, malgrat que, com ja hem dit, la Institució no

gaudeix d'una força coercitiva.

Ens trobem davant del quart informe que es presenta a aquest Parlament, i, per tant, s'ha de fer un balanç extensiu a tot aquest període. Val a dir, per començar, que la Institució ha seguit una línia d'independència i d'objectivitat encomiables, però també ens hem de preguntar quina ha estat la seva eficàcia, correctora de les irregularitats denunciades en cada cas. En aquest sentit, senyores i senyors diputats, m'hauran de permetre de fer algunes breus reflexions.

Primerament, hauré de remarcar la millora de coneixement per part dels qui es dirigeixen al Síndic, tota vegada que el nombre d'inadmissions de queixes presentades ha estat l'any 1987 de 299 sobre un total de 1.382 queixes rebudes, la qual cosa és ja una dada prou significativa. Resulta preocupant, però, que de les 310 queixes en què el Síndic ha constatat un funcionament irregular de l'Administració, en 13 d'elles no s'ha obtingut la modificació o revisió de la decisió o acte administratiu, i tot i que el percentatge pugui semblar insignificant respecte al nombre de queixes, si es té en compte que prèviament el Síndic ha fet un estudi aprofundit de totes i cadascuna de les queixes, amb l'objectivitat que hem destacat, creiem que el percentatge de les que no han estat ateses és preocupant. Ara bé, si com acabem de dir ens preocupa aquesta falta de sensibilitat per part d'algunes administracions, més preocupant és encara el fet que les recomanacions i els suggeriments que ja es feien en el primer Informe i s'han continuat fent fins al que ens ocupa no han servit per acabar amb anomalies reiteradament denunciades. Així, per exemple, en el primer Informe i en els successius, el Síndic denunciava la situació de la presó Model de Barcelona, qualificant-la com a crítica, a causa de la seva massificació, i fent constar que el tema de la Roca existia des de feia cinc anys. Doncs bé, avui aquesta situació no s'ha palliat, sinó que es pot dir que ha esdevingut més crítica, afegint-s'hi problemes sanitaris greus i, encara que s'hi hagin fet inversions i millores, aquestes estan condemnades al fracàs si no es resol el problema de la massificació, com es diu en el mateix Informe. Les denúncies s'han incrementat considerablement, i malgrat que el Consell Executiu pot parlar de dificultats de tot ordre, aquestes dificultats no fan que no es pugui dir que els drets humans no són infringits, i això, en un Estat de dret, és molt greu. Quin cas n'ha fet, l'Executiu, dels informes del Síndic de Greuges? Entenem que l'ex-diputat d'aquest Parlament senyor Maties Vives tenia raó quan, en alguna de les seves intervencions en les anteriors compareixences del Síndic de Greuges, deia que l'Executiu acollia aquest informe com si es tractés d'un pur tràmit.

Uns altres temes que han anat apareixent en tots els informes són la inactivitat de l'Administració davant els drets adquirits dels ciutadans, l'abús del silenci administratiu, la negació d'informació —respecte de la qual val a dir que, tractant-se de drets, aquesta manca d'informació equival a la impossibilitat del seu exercici—, la inexecució de les sentències judicials per part de l'Administració que vulneren greument els interessos dels ciutadans, el fet que normalment no s'indemnitzi pels danys i perjudicis que l'administrador causa a l'administrat si no és mitjançant una sentència judicial... Les recomanacions que sobre aquests i altres temes ha fet la Sindicatura de Greuges no han estat ateses. Ens temem, doncs, que aquesta figura —i perdonin, senyores i senyors diputats, la

redundància— sigui figurativa quan denuncia casos relacionats amb alguns drets que es vulneren per part d'algunes administracions.

I no voldria acabar aquesta breu mostra sense referir-me al tema de l'Administració de Justícia, que també apareix a tots els informes. Ja sabem que no tenim competències, però tenim una Conselleria de Justícia, i si és de Justícia i no només de presons i tutelar de menors pot prendre mesures indirectes per tal de mitigar la lentitud i altres provades deficiències d'aquella Administració.

També apareix en l'Informe, de vegades, la denúncia de la manca de planificació, coordinació, simplificació, descentralització i desconcentració en qüestions tan fonamentals com poden ser el tractament de menors i les bosses de pobresa, entre d'altres. Aquest és un advertiment que per l'actual embolic d'administracions superposades cal que tots tinguem en compte : la manca de planificació, la centralització, la complexitat, la concentració i la descoordinació fan que molts drets siguin conculcats per aquesta absurda burocratització.

Un altre apartat a remarcar és el referent a qüestions de caràcter econòmic, com és el cas de la diferència —ja s'ha dit des d'aquesta tribuna— que hi ha entre la celeritat i diligència de l'Administració quan es tracta de fer els seus cobraments a l'administrat i la morositat en què incorre quan és ella la qui ha de pagar. De vegades, el dret a obtenir un pagament en el seu moment es pot veure infringit per falta de pressupost, i no repetiré ja el que s'ha dit sobre el cas de la indemnització de les 600.000 pessetes, però sí un altre paràgraf que apareix en l'Informe. El Síndic diu : «Insistir una vegada més en la difícil conjunció entre les contínues referències a la insuficiència econòmica per atendre les necessitats dels ciutadans i les enormes despeses que s'endevinen en qüestions com la propaganda, la publicitat i d'altres actes de lluïment institucional.»

Han dit la majoria dels grups d'aquesta Cambra, a totes les intervencions de la presentació de l'Informe del Síndic de Greuges, quina és la importància d'incrementar l'actuació d'ofici. Ens consta la falta de pressupost i de personal; sabem de l'esforç dels col·laboradors de la Sindicatura per poder estar al dia de les queixes rebudes, però hem de dir que les actuacions d'ofici —amb tot el respecte per l'Honorable senyor Frederic Rahola— ens semblen escasses i trobem a faltar actuació d'ofici respecte als problemes, per exemple, dels drogaaddictes, disminuïts psíquics, les residències dels vells —negoci especulatiu per la manca de places—, la normalització del català a l'Administració de Justícia, etcètera. Creiem que el que donarà credibilitat i un major coneixement de la Institució pels ciutadans seran precisament les actuacions d'ofici i la resposta de l'Administració davant d'aquestes.

Acabem de celebrar el Quaranta Aniversari de la Declaració dels Drets Humans. Tots sabem que alguns d'aquests drets encara són vulnerats al nostre Principat, i per això entenem que la funció fonamental de la Institució del Síndic de Greuges és intentar que cap d'ells ho sigui : en aquesta tasca podeu comptar amb la total col·laboració del Grup d'Iniciativa per Catalunya.

Gràcies.

El Sr. PRESIDENT : Gràcies, senyor Nualart. Pel Grup parlamentari Socialista, té la paraula l'Illustre Diputat senyor Abelló.

El Sr. ABELLÓ : Senyor President, senyores i senyors diputats, en primer lloc cal dir que de la lectura de l'Informe emès pel Síndic de Greuges al Parlament, així com de la seva intervenció, tant en la Comissió com avui, que hem tingut l'oportunitat d'escoltar les seves paraules en aquest plenari, el Grup Socialista n'ha tret tot un seguit de conclusions, perquè nosaltres estem convençuts que, davant de l'Informe anual, d'aquest Informe que en aquests moments discutim —encara que amb considerable retard, el de l'any 1987—, ens permet fer una radiografia de la nostra societat catalana, una radiografia que evidentment no és total, però que ens serveix per conèixer la societat, les relacions dels ciutadans amb l'Administració i també la mateixa Administració autonòmica.

Nosaltres volem destacar fonamentalment, d'aquest Informe, quatre apartats : un primer que faria referència al que considerem que és el funcionament de l'Administració autonòmica, perquè la primera funció del Síndic és precisament supervisar l'Administració pública catalana. I, d'aquest Informe, en treiem una sèrie de conclusions. En primer lloc, que les queixes que tenen els ciutadans de l'Administració catalana neixen, generalment, de la seva inactivitat i de la situació d'indefensió en què es troben davant d'aquesta : manca de resposta, l'abús del silenci administratiu, el tràmit formal d'exposició al públic que es converteix en una tònica general de l'Administració, i també els abusos de l'Administració quant als mateixos recursos. Hi ha un moment en l'Informe en què es parla fins i tot de «burla del principi de legalitat» —una expressió prou greu, per tenir-la en compte— i també de l'incompliment de la mateixa normativa, tant per part de la Generalitat com de les altres administracions.

Per tant, la primera conclusió que hem de treure és que ens trobem tot sovint, encara, davant d'una Administració que no és prou moderna, que té encara massa vicis del passat, centralista, en molts aspectes; en altres, amb un excés de burocràcia, i que, per tant, no dona resposta a les inquietuds dels ciutadans. I això ho veiem en un aspecte molt concret quan en l'Informe es diu que manca coordinació entre els departaments de la Generalitat —en concret, en l'Informe es parla de menors—, en política de subvencions, en medi ambient, en aspectes que perjudiquen greument els ciutadans.

Finalment, en l'aspecte que fa referència a l'Administració també se'ns diu a l'Informe que no s'apliquen els principis generals que ha de tenir qualsevol administració, és a dir, els principis de coordinació, de desconcentració i descentralització entre les diferents administracions catalanes.

El segon aspecte en què voldríem entrar, des del punt de vista del Grup Socialista, seria el que fa referència a l'ordenació del territori, ja que en aquest Informe ens diu que manca planificació del territori i, sobretot, en aquests aspectes importants que normalment són motiu de polèmica. És a dir, hi ha una manca de definició en l'emplaçament d'abocadors de residus, de tots aquests aspectes que comporten problemes. Ja en l'Informe hi ha una proposta que, des del punt de vista del nostre Grup, considerem interessant, és la que fa referència a compensacions a certes zones del país a les quals s'imposa càrregues col·lectives quan es parla de presons, d'autopistes, d'abocadors; és a dir, de tots aquests aspectes que incideixen en una zona determinada del nostre territori, i que, indubtablement, representen un esforç de cara a la collectivitat.

També en aquest aspecte d'ordenació del territori se'ns parla de la manca d'habitatges, és a dir, problemes quant a propietaris de pisos antics, de llogaters, d'habitatges de protecció oficial, i nosaltres voldríem incidir que aquí notem en l'Informe una manca d'actuacions d'ofici en barris concrets, on la problemàtica dels habitatges de protecció oficial i, sobretot, dels habitatges del promoció pública són molt importants; és a dir, arreu de Catalunya hi ha molts d'aquests barris que tenen greus problemes i que no hi hem trobat reflectida, en tot l'Informe, cap referència implícita a ells. També hi ha un aspecte quant a ordenació del territori que fa referència a urbanisme i ordenació del litoral; en l'Informe hi ha una constatació important en què es diu que la Generalitat condiona l'autonomia municipal en revisar el planejament urbanístic. Nosaltres pensem que aquest també ha de ser un motiu de reflexió al voltant del que significa l'urbanisme a Catalunya. Nosaltres, en aquest aspecte, també notem una manca, i és que no hi ha referències al desordre que en aquests moments viu el nostre litoral, hi ha molts casos de desgavell urbanístic que, periòdicament, apareixen als mitjans de comunicació i que, de cap manera, es troben reflectits aquí.

El tercer aspecte de l'Informe en què el nostre Grup voldria incidir fa referència als drets socials, als drets col·lectius dels ciutadans de Catalunya; hi ha una preocupació generalitzada dels ciutadans pel dret a la salut que, com es diu a l'Informe, en general no es correspon amb la resposta que dona l'Administració als problemes dels ciutadans al voltant de la salut i que hi ha molt de retard, quant a l'Administració, a donar resposta també satisfactòria als drets dels consumidors. Però, de tota manera, nosaltres volíem incidir en un aspecte que fa referència als col·lectius marginals: nosaltres trobem a faltar en aquest Informe un estudi més detallat; creiem que en aquest camp el Síndic hauria d'actuar molt més d'ofici, perquè precisament són col·lectius que, per les seves pròpies característiques, no es poden adreçar a aquest, ja que normalment fins i tot desconeixen la figura del Síndic i de la Sindicatura, i perquè darre-rament a Catalunya hi ha hagut greus problemes al voltant de discriminacions per raons de raça, de sexe, etcètera, que nosaltres no hem trobat en aquest Informe.

I, finalment, el quart apartat faria referència a dos aspectes: un, referència a tema de menors; i l'altre, a presons. En l'Informe ens sembla que hi ha un important toc d'atenció quan es diu que «les administracions que tenen competències en aquests aspectes de menors, entre elles hi ha greus problemes en matèria de coordinació» i, per tant, nosaltres pensem que aquest és un tema que cal corregir, i també nosaltres voldríem fer una proposta concreta, perquè creiem que el tema dels menors i de la infància és un motiu de preocupació, cada vegada més a la nostra societat catalana, i, per tant, la proposta aniria a crear una figura molt concreta dintre de la Sindicatura, un adjunt per a la defensa dels menors —és una proposta que nosaltres també tenim contemplada quan farem les esmenes als Pressupostos de la Generalitat.

Respecte a institucions penitenciàries continua essent, sens dubte, el sector social més important quant a queixes davant del Síndic. Hi ha dues característiques essencials, que jo em sembla que es repeteixen ja en tots els informes: el problema de la massificació de les presons catalanes, i, sobretot, l'aspecte que encara ens preocupa més que aquest que és la lentitud en

la construcció de nous centres penitenciaris.

Finalment, dues qüestions relacionades amb aquests quatre aspectes: una, faria referència a les administracions que no responen al Síndic; nosaltres creiem que, des d'aquest punt de vista, hi hauria d'haver més fermesa per part del Síndic, hi hauria d'haver publicitat quant als departaments de la Generalitat que no contesten els informes o els suggeriments que es fan des del Síndic, i també els ajuntaments de Catalunya, que tampoc contesten aquests informes o aquests suggeriments.

I, finalment, creiem que hi ha un toc d'atenció en aspectes importants que s'han repetit, jo diria, en la major part de les intervencions dels grups parlamentaris d'aquesta Cambra, i és la que fa referència a les enormes despeses de propaganda, publicitat i actes diversos de lliurament institucional, que és una característica comuna de l'Administració de la Generalitat i d'alguns ajuntaments, segons es diu a l'Informe, que contrasta precisament perquè en algunes d'aquestes administracions, d'aquests departaments de la Generalitat, freqüentment s'invoquen, contínuament, insuficiències econòmiques i pressupostàries per donar resposta a problemes dels ciutadans. De tota manera, notem que aquest aspecte és important que s'hagi citat en aquest Informe; el que hauríem volgut és que també hi hagués hagut un... se'ns hagués fet notar si hi hagués hagut algun tipus de suggeriment per part del Síndic a les diferents administracions, a l'Administració de la Generalitat i aquests ajuntaments que s'esmenten, perquè podríem conèixer si hi ha hagut iniciativa des de la mateixa Sindicatura.

Finalment, voldríem fer tot un seguit de reflexions al voltant del que ha estat el funcionament del Síndic de Greuges. Nosaltres volem destacar que de les queixes rebudes per part del Síndic, l'apartat que ha pujat més és el de justícia, és a dir, prop del 25% de queixes que es fan a Catalunya adreçades al Síndic fan referència a justícia, i en canvi hem notat un descens de l'apartat que fa referència a sanitat i treball, cosa que, des del punt de vista del Grup Socialista, resulta bastant incompreensible, perquè precisament són apartats on els problemes dels ciutadans són destacables —a la part de sanitat no cal dir quins problemes hi ha, i a la part de treball—, i notem que, per exemple, en l'apartat de treball solament hi ha hagut tres queixes adreçades al Síndic i, per tant, fa que el total d'aquest apartat de sanitat i treball, que havia estat fins i tot prop del 25% en altres anys, ha quedat reduït a prop del 13%. També volem notar que hi ha departaments de la Generalitat que encara tenen un nivell de queixes incompreensiblement baix; que Comerç i Turisme o Indústria i Energia tinguin set i vuit queixes, des del punt de vista del nostre Grup, resulta bastant incompreensible.

Finalment, voldríem fer unes consideracions finals, i és que, en primer lloc, hi ha poques actuacions d'ofici per part del Síndic de Greuges; nosaltres creiem que hi ha aspectes sanitaris, de minories ètniques, medi ambient, discriminacions per raons de raça, etcètera, que haurien de motivar una intervenció més directa, perquè hi ha un moment de l'Informe en què es parla que el Síndic ha de ser... s'ha de moure no solament per raons estrictament de les seves competències o de legalitat, sinó també per raons estrictament humanitàries. Per tant, des d'aquest punt de vista, nosaltres creiem que s'ha d'aprofundir més en la situació en què es troben certs col·lectius marginals, certes minories ètniques a Catalunya, des del punt de vista dels seus drets fonamentals per tal d'endegar iniciatives adreçades a

l'Administració pública catalana.

També voldríem fer esment d'una qüestió que el nostre Grup va plantejar a la Comissió, i és que en certs mitjans de comunicació havien sortit declaracions del Síndic en què es deia que no s'havien detectat corrupcions a l'Administració pública, però sí corrupteles. Nosaltres hem vist que d'aquest tema ni una sola paraula a l'Informe ni en les compareixences a Comissió ni davant d'aquest plenari; pensem que és un aspecte important, des del punt de vista de funcionament de l'Administració, funcionament fonamentalment ètic, i nosaltres hauríem volgut que aquest aspecte hagués sortit.

Finalment, voldríem dir també que estem d'acord que segurament pel paper que ha de fer el Síndic, per la seva figura cabdal des del punt de vista de funcionament de les institucions democràtiques de Catalunya, calen més mitjans materials i humans per a la seva institució.

Nosaltres voldríem acabar aquesta intervenció, en nom del Grup Socialista, en primer lloc fent un reconeixement, evidentment, de la figura i del paper en defensa dels drets fonamentals de les llibertats públiques de Catalunya, així com també en la seva tasca de supervisar l'actuació de l'Administració catalana; des del punt de vista del Grup Socialista cal dir que el Síndic tindrà sempre el suport —suport algunes vegades crític, però des de qualsevol punt de vista un suport—, perquè estem convençuts que el funcionament d'una democràcia té diferents institucions: és indubtable que el paper del Parlament, el paper del Consell Executiu, són cabdals, però també la figura del Síndic de Greuges.

Res més i moltes gràcies.

El Sr. PRESIDENT : Moltes gràcies, senyor Abelló.

Pel Grup parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula l'Illustre Diputat senyor Esteve Orriols.

El Sr. ORRIOLS : Molt Honorable senyor President, senyores i senyors diputats, molt breument, en nom del Grup parlamentari de Convergència i Unió, adreçaré unes paraules de valoració de l'Informe del Síndic de Greuges corresponent a l'any 87. Encara que pròpiament estem acabant el 88, ja s'ha esmentat abans que imponderables electorals i de calendari han fet impossible aquest debat.

Nosaltres creiem que la gestió de l'Honorable Síndic de Greuges i el seu equip, que omple de contingut l'Informe que se'ns ha presentat, és prou important i significativa envers la consolidació en el temps d'aquesta institució, que cada dia es va integrant en el teixit de la nostra societat, a la qual, per servir-la, la Sindicatura es modernitza, s'organitza tot desenvolupant un considerable esforç de gestió.

Les 1.382 queixes rebudes en aquest període, enfront de les 1.211 de l'any 86, són un reflex d'aquesta integració i també de la confiança que cerca la mateixa institució dels seus ciutadans. Per això també nosaltres agraïm la nova metodologia emprada en l'elaboració d'aquest darrer informe que el fa especialment entenedor, perquè independentment de les xifres i percentatges que s'hi contenen en relació amb les administracions afectades per les queixes, els departaments desglossats i les estadís-

tiques que s'hi reflecteixen —que vostès tenen i han pogut estudiar—, és indubtable que aquest nou enfocament facilita la compenetració del Síndic de Greuges, tant amb les institucions com amb els mateixos ciutadans. La perspectiva de quatre anys d'existència de la Sindicatura de Greuges ens sembla que permet avançar en aquest camí d'adequar-se a les exigències de la societat actual organitzant el servei amb voluntat d'eficàcia.

Nosaltres pensem que els casos resolts són un reflex d'aquesta recerca d'eficàcia, així com també ho són les actuacions d'ofici que es porten a terme i que, indubtablement, també pensem que s'haurien d'incrementar.

Ningú discutirà a aquestes alçades —i l'Honorable senyor Síndic hi té una especial sensibilitat— la importància que tenen els drets dels ciutadans, la gravetat de la seva vulneració, la necessitat de la seva protecció i la lògica de la seva defensa. D'aquí, doncs, la importància d'aquesta nostra institució i del seu Informe i resum de la seva gestió anual.

Sobre les dades concretes —com han pogut vostès constatar—, l'Administració autonòmica i l'Administració local són les que aglutinen major nombre de queixes, lògicament també perquè són les que tenen més contacte i més directe amb els ciutadans del nostre país. En relació amb els departaments —com també s'ha dit fa un moment— en destaca la reducció de queixes en Sanitat i Treball, d'un 14,03 sobre el 23,94 de l'any anterior; la baixa també a Presidència i Governació i els augments a Política Territorial, Indústria i Justícia. Les xifres, però, són les que són, i més important que les xifres ha de ser que de la seva anàlisi es puguin rectificar defectes de procediment i es corregeixin situacions administratives complicades i barroques que s'han de resoldre amb la modernització de la nostra Administració.

Finalment, jo voldria destacar la reflexió que a la Comissió va fer l'Honorable Síndic de Greuges en relació amb el desequilibri existent entre Occident i l'anomenat Tercer Món amb motiu de la celebració del Quarantè Aniversari de la Declaració dels Drets Humans. Crec que la nostra condició humana i la solidaritat que devem a les persones que pateixen gravíssimes mancances, ens ha de fer reflexionar sobre el camí necessari que s'ha d'emprendre per tal de sentir-nos orgullosos de la nostra tasca.

Hem tractat avui de l'Informe del Síndic de Greuges, i per extensió no podem pas oblidar la profunditat del greuge que significa l'existència en el món de l'escandalosa misèria que pateixen molts homes, dones i nens, els drets més elementals dels quals exigeixen una especial atenció.

Moltes gràcies, senyor President.

El Sr. PRESIDENT : Gràcies, senyor Orriols. Faig saber a les il·lustres senyores diputades i als il·lustres senyors diputats que el proper Ple començarà a les quatre de la tarda d'avui mateix.

S'aixeca la sessió.

(Són tres quarts de dues del migdia i un minut.)